

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/109/2019
Identifikačné číslo spisu:	3114217581
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3114217581.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ W., bývajúcej v K. a 2/ I., bývajúceho v K., obaja právne zastúpení JUDr. Róbertom Faturom, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum 18/23, proti žalovanému I., bývajúcemu v P., zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Matej Valjent, so sídlom v Partizánskom, Jesenského 232, o určenie neplatnosti časti právneho úkonu a iné, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 13 C 181/2014, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. marca 2018, sp. zn. 4 Co 104/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolenie o d m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. decembra 2016, č. k. 13 C 181/2014-92, výrokom I. zamietol žalobu a výrokom II. rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že strany konania uzavreli dňa 14. júna 2010 písomnú zmluvu o úvere podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), na základe ktorej im žalovaný poskytol úver v sume 15.000 eur, za dojednaný zmluvný úrok 36 %, ktorý mali vrátiť v splátkach po 450 eur mesačne (úroky) v lehote 12 mesiacov a s poslednou splátkou úroku bola splatná aj istina. Pôžička bola menená viacerými dodatkami, naposledy Dodatkom č. 4, ktorá sa týkala doby splatnosti dlhu na konečný počet 48 splátok a termínom vrátenia celej pôžičky dňa 14. júna 2014. Pôžička bola zabezpečená Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov, zapísaným na LV č. XXXX v k. ú. K.. Uviedol, že sporným bolo posúdenie primeranosti dojednanej výšky úrokov a či sa na tento zmluvný vzťah aplikujú predpisy o ochrane spotrebiteľa. Pri peňažnej pôžičke prihliadol na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (rozsudok NS SR 1 Cdo 57/2005), zároveň však zohľadnil aj zásadu „pacta sunt servanda“, v zmysle ktorej sa uzatvorené dohody majú dodržiavať. Z okolností uzatvorenia zmluvy o pôžičke vyplynulo, že vzťah medzi účastníkmi z tejto zmluvy nebol vzťahom spotrebiteľským a nevzťahujú sa naň ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ani § 52 a nasl. OZ o ochrane spotrebiteľa a

žalobcovia nepoživajú ochranu, prináležiacu spotrebiteľom. Žalobcovia 1/ a 2/ neunesli dôkazné bremeno v tom smere, že žalovaný mal v čase uzatvorenia zmluvy o úvere postavenie dodávateľa, teda konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a poskytoval pôžičky nebankovým spôsobom (formou inzerátov). Žiaden inzerát, z ktorého by postavenie žalovaného ako dodávateľa vyplývalo, súdu nepredložili. Žalovaný nepotvrdil, že by konal ako dodávateľ a podnikal v oblasti poskytovania úverov. V minulosti pracoval pre nebankovú spoločnosť, poskytujúcu úvery, v čase uzavretia zmluvy vystupoval ako fyzická osoba. Toto vyplynulo aj z výpovede žalobkyne 1/ v konaní pred súdom, kde uviedla, že sa obrátila na žalovaného, lebo nebol nebankovkou (od ktorej mala úver, ktorý chcela touto pôžičkou vyrovnať, a s ktorou už nechcela mať nič spoločné), ale fyzickou osobou. Vzťah medzi účastníkmi je teda občianskoprávnym vzťahom medzi fyzickými osobami, vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke. Tvrdeniu žalobcov, že im nebolo poskytnutých celých 15.000 eur (ale menšia suma) odporujú listinné dôkazy a to príjmový a výdavkový pokladničný doklad, opatrené nesporne pravými vlastnoručným podpismi všetkých účastníkov zmluvného vzťahu, z ktorého vyplýva odovzdanie a prevzatie sumy 15.000 eur a tvrdenia žalobcov o prevzatí menšej sumy mal súd prvej inštancie za účelové. Samotná skutočnosť, že časť pôžičky v sume 10.475 eur bola použitá priamo žalovaným za účelom splatenia predchádzajúceho dlhu žalobcov 1/ a 2/ úhradou tejto sumy na účet ich veriteľa, nečiní zmluvu neplatnou. Taktiež na platnosť zmluvy nemá vplyv prípadná skutočnosť, že nejaká časť pôžičky (v zmluve písomne neuvedená) bola ponechaná žalovanému za účelom úhrady nákladov s vypracovaním zmlúv. Nejde totiž o zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluva o pôžičke podľa § 657 OZ nemusí mať obligatórne písomnú formu (na rozdiel od spotrebiteľského úveru). Skutočnosť, že sa na poplatku za vypracovanie zmlúv ústne nedohodli zatiaľ čo žalobcov a títo to nepreukázali. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 106/2014 Z.z., účinným od 1. júna 2014, zavádza v § 39a tohto zákona „úžeru“ ako prípad absolútnej neplatnosti právnych úkonov. Ide o neplatnosť právnych úkonov, ktoré urobí fyzická osoba ako nepodnikateľ. Súd si túto definíciu osvojil a aplikoval aj na právny vzťah účastníkov, ktorý bol uzatvorený pred jej účinnosťou, s použitím § 3 ods. 1 OZ (dobré mravy). Za úžeru možno považovať, ak si jedna strana dala sľúbiť plnenie určitej majetkovej hodnoty, ktoré cenu plnenia v čase uzavretia zmluvy prevyšovalo do tej miery, že existoval podľa okolností hrubý nepomer medzi vzájomnými plneniami. Nápadný nepomer hodnôt je daný vždy tam, kde rozdiel vzájomných protiplnení je v značnom nepomere k obvyčajnej, konkrétnymi pomermi odôvodnenej hodnote. Za tieseň, ktorá viedla žalobcov k uzatvoreniu zmluvy by bolo možné považovať mimoriadne ťaživú situáciu, vyvolanú určitou, hoc len prechodnou naliehavou potrebou, ktorej uspokojenie nie je v možnostiach poškodeného. Spravidla pôjde o hospodárske ťažkosti, splatnosť dlhu, ktorého nesplatenie môže vážne ohroziť spoločenské postavenie poškodeného. Môže ísť aj o iné ťažkosti, napr. záujem zachovať vlastníctvo bytu na vyriešenie neľahkej sociálnej situácie. V tiesni môže poškodený konať aj vtedy, ak má dostatočné prostriedky na jej odstránenie, nemá ich však k dispozícii okamžite. Ďalším subjektívnym predpokladom je neskúsenosť osoby, ktorá zmluvu uzatvára. Úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov bola závislá len od dohody účastníkov zmluvy pôžičke a teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Toto obmedzenie vyplýva z § 3 ods. 1 OZ. Neprimerane vysoké úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke sa všeobecne považujú za odporujúce dobrým mravom; spravidla ide o takú výšku úrokov, ktorá v čase ich dojednania podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú pri poskytovaní pôžičiek peňažnými ústavmi. Súd však v danom prípade prihliadal na okolnosti, za akých bola zmluva o pôžičke uzatváraná. Žalobcovia 1/ a 2/ boli evidovaní ako neplatiči v Centrálnom registri bankových informácií a preto im žiadna banka nebola ochotná dať úver. Nielen súdu z jeho úradnej činnosti, ale aj všeobecne je známe, že nebankové spoločnosti sa stávajú zmluvnými partnermi osôb, ktoré nepochodia so žiadosťami o poskytnutie úveru v bankách, lebo vstupné hodnotiace parametre ich bonity ako podstatné skutočnosti určujúce mieru rizika návratnosti poskytovaných úverov sú natoľko nepostačujúce, že banky im úver neposkytnú. Taktiež je súdu známe, že nebankové spoločnosti nepodnikajú s takou štruktúrou produktov ako banky, teda nemajú možnosť kompenzovať dôsledky neúspešnosti jedného produktu s úspešnosťou iného. Známe je aj to, že nebankové spoločnosti zdroje pre poskytovanie úverov získavajú na finančnom trhu za odplatu, preto poskytujú úvery za vyššie úroky ako banky. Súdna prax nie je jednotná v posudzovaní miery toho, kedy dohodnutá úroková sadzba prekračuje hranicu zodpovedajúcu dobrým mravom. Krajský súd v Prešove

vo veci 3 Co 67/2008 mal za úroky nezodpovedajúce dobrým mravom úrok nad 25 % a Najvyšší súd SR vo veci I MCdo 1/2009 úroky vo výške 60 %. Pre porovnanie v ČR je v rozpore s dobrými mravmi 4-násobok maximálneho úroku, akú poskytujú banky. Žalovaný poskytoval finančné prostriedky z vlastných súkromných zdrojov, ich návratnosť si nemohol kompenzovať takými produktmi ako banky a preto súd posudzoval primeranosť výšky dojednaných úrokov v porovnaní s tým, za aké úroky poskytovali úvery v danom čase nebankové spoločnosti, pretože žalovaný mal v tomto zmluvnom vzťahu obdobné postavenie. Súd prvej inštancie za účelom hodnotenia primeranosti úrokov 36 % vychádzal z § 1 Nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa do účinnosti zák. č. 129/2010 Z.z. (do 11. júna 2010) stanovovala maximálna výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, vypočítaná zo súhrnných údajov o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2010, platné pre zmluvy o úvere uzatvorené od 16. mája 2010 do 15. augusta 2010, teda v čase vzniku zmluvného vzťahu medzi stranami. Pri úvere od 6 do 12 mesiacov u spotrebiteľského úveru so zabezpečením alebo leasing vo výške viac ako 6.500 eur bola akceptovateľná maximálna výška odplaty 34,50 % a nesmela prevýšiť 76 %. V danom prípade bola uzatvorená zmluva o pôžičke dňa 14. júna 2010 s dobou splatnosti 1 rok s úrokom 36 %, čo prevyšuje nariadením vlády akceptovateľnú hranicu o 1,5 %. Pokiaľ takáto maximálna odplata bola akceptovateľná u spotrebiteľov, súd nemohol dospieť k záveru, že úrok 36 % na dobu 1 roka je neprimeraný a preto nemôže byť rozporný s dobrými mravmi. V tomto konaní je zrejmé, že žalobcovia 1/ a 2/ považovali pôžičku za platnú dovtedy, kým splácali dojednané úroky a za neplatnú ju začali považovať, keď mali vrátiť celú istinu a žalovaný si uplatnil záložné právo na ich nehnuteľnosť. V tomto konaní bolo preukázané, že žalobcovia mali viacero úverov a napriek tvrdeniu, že sa chceli zbaviť nevýhodného úveru u spoločnosti Tatra credit a.s. vo výške 9.000 eur s úrokom 36 % akceptovali z nepochopiteľných dôvodov rovnaký úrok 36 % aj u žalovaného (ktorý tvrdil, že sa mohli dojednať aj na inej výške úroku) a žalobkyňa 1/ dokonca uviedla, že o úrokoch vôbec nejednali, ona len chcela splátky do 500,- eur, v ktorých bude zahrnutá istina a úrok. V danom prípade je žalobkyňa 1/ osobou vysokoškolsky vzdelanou, ktorá vie čítať a počítať. Z hľadiska rozumovej vyspelosti by obaja žalobcovia 1/ a 2/ mali byť schopní pochopiť, čo je istina a čo úrok (odplata za pôžičku). Zmluva nebola zložitá a jednoduchým matematickým výpočtom bolo jasné, že si požičali 15.000 eur za 36 % ročný úrok, čo znamená ročnú odplatu 5.400 eur ($15.000 \text{ eur} : 100 \times 36$) a teda majú za rok vrátiť podľa splátkového kalendára 15.450 eur ($15.000 \text{ eur istiny} + 5.400 \text{ eur úrok}$) a za 4 roky (48 splátok) 15.000 eur istiny a úroky (5.400×4). Spolu so žalobcom 2/ uzatvorili takúto zmluvu o pôžičke, ktorá nebola o nič výhodnejšia, než tá u spoločnosti Tatra credit a.s., ktorej dlhovali len 10.475 eur a požičali si viac, než bol dlh, ktorý chceli splatiť a opakovane splatnosť zmluvy o pôžičke predlžovali, hoci vedeli, že majú dojednaný vysoký úrok. V konaní nebolo preukázané, že by ich ktokoľvek nútil uzatvoriť zmluvu o pôžičke, vrátane dodatkov takéhoto obsahu, za dojednaných podmienok (ktoré nemohli údajne vôbec meniť), výlučne so žalovaným. Ich tvrdenia o prisľube žalovaného, že pôžička sa mala od počiatku splácať v dlhšej dobe splatnosti a za iných podmienok, než bolo zmluvne dňa 14. júna 2010 dojednané, nebola ničím podložená. Je zrejmé, že zmluvu uzatvárali za situácie, keď museli vedieť, že istinu za rok nebudú schopní vrátiť (čo potvrdila aj samotná žalobkyňa 1/), a že by boli v čase uzatvárania tejto pôžičky v nejakej tiesni sa nepodarilo preukázať. Žalovaný ako fyzická osoba nemal možnosť si bonitu žalobcov preveriť, nakoľko nie je bankou/nebankovou spoločnosťou s licenciou, musel sa spoliehať len na ich vyjadrenia a doklady, ktoré mu predložili. Súd mal tvrdenia žalobcov o nemožnosti dojednať zmluvu za iných podmienok za účelové, v snahe vyhnúť sa zaplateniu dojednaného dlhu. Súd prvej inštancie vyhodnotil konanie žalobcov 1/ a 2/ pri uzavretí tejto zmluvy s dodatkami ako značne nezodpovedné. Títo by mali byť primerane obozretní pri uzatváraní zmlúv o pôžičke/úvere. Úplná (opakovaná) ignorancia výšky odplaty za úver pri uzatváraní zmluvných záväzkov, bez reálneho prepočtu svojich príjmov a výdavkov a následného posúdenia schopnosti úver splácať, hraničí v prípade žalobcov s úplnou finančnou negramotnosťou. Konanie žalobcov, spoliehajúcich sa na to, že sa v prípade platobnej neschopnosti dovolajú súdnej ochrany, postavenia spotrebiteľa a takto sa zbavia nevýhodných dlhov, by u osôb spôsobilých na právne úkony nemala podľa názoru súdu prvej inštancie požívať právnu ochranu a takéto osoby by mali niesť plnú zodpovednosť za svoje správanie. Ochrana dlžníkov tiež musí mať svoje hranice a z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. marca 2018, sp. zn. 4 Co

104/2017, na odvolanie žalobcov 1/, 2/ rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil a žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzal z toho, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby na tom závere, že vzťah medzi účastníkmi zo Zmluvy o pôžičke nebol vzťahom spotrebiteľským a nevzťahujú sa naň ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ani § 52 a nasl. OZ o ochrane spotrebiteľa a žalobcovia nepoživajú ochranu, prináležiacu spotrebiteľom. Následne porovnaním zistil, že uzatvorená zmluva o pôžičke dňa 14. júna 2010 s dobou splatnosti 1 rok s úrokom 36 %, prevyšuje nariadením vlády akceptovateľnú hranicu o 1,5 % pri spotrebiteľských zmluvách. Pokiaľ takáto maximálna odplata bola akceptovateľná u spotrebiteľov, súd prvej inštancie tak nemohol dospieť k záveru, že úrok 36 % na dobu 1 roka je neprimeraný, a preto nemôže byť rozporný s dobrými mravmi. Ďalej dospel k záveru, že samotná skutočnosť, že časť pôžičky v sume 10.475 eur bola použitá priamo žalovaným za účelom splatenia predchádzajúceho dlhu žalobcov 1/ a 2/ úhradou tejto sumy na účet ich veriteľa, nečiní zmluvu neplatnou. Na platnosť zmluvy nemá vplyv ani prípadná skutočnosť, že nejaká časť pôžičky (v zmluve písomne neuvedená) bola ponechaná žalovanému za účelom úhrady nákladov s vypracovaním zmlúv. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu však žalovaný nemá postavenie dodávateľa podľa § 52 ods. 3 OZ, keď pri výklade tohto ustanovenia, ktoré obsahuje definíciu dodávateľa, je potrebné vychádzať zo zmyslu a účelu úpravy ochrany spotrebiteľa a vykladať toto ustanovenie eurokonformne v súlade s čl. 2 písm. c/ Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, tak ako uvádzajú aj žalobcovia v odvolaní. V predmetnej veci je zrejmé, že žalovaný je fyzická osoba, ktorá ako veriteľ poskytla pôžičku iným fyzickým osobám. Dal do pozornosti nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 10/95 v súvislosti s ustanovením § 658 ods. 1 OZ, ktorý okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi, neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Napokon k uvedenej otázke už súdna prax zaujala stanovisko, že pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku porovnal dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období. V tejto súvislosti za dôvodnú uznal námietku žalobcov, že pokiaľ chcel súd prvej inštancie skúmať primeranosť úrokov za poskytnutie pôžičky žalovaným, nemal obmedziť svoje skúmanie len na porovnanie maximálnej výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru vypočítanú zo súhrnných údajov o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2010, teda v čase vzniku zmluvného vzťahu medzi žalobcami a žalovaným, ale mal dojednaný úrok porovnať aj s úrokovou mierou obvyklou z peňažných ústavov. Podľa údajov Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“), priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny na rok 2010 pre spotrebiteľské a iné úvery, bola od 1 do 5 rokov priemerná úroková miera 10,80 %. Súd prvej inštancie porovnaním predmetnej pôžičky so spotrebiteľským úverom a z maximálnou prípustnou odplatou pre spotrebiteľské úvery v rozhodnom období zistil, že maximálne akceptovaná výška odplaty bola 34,50 %, čo je len o 1,5 % menej ako dohodnutá úroková miera 36 %. Napriek vyššie vytykáaným nedostatkom, odvolací súd bol toho názoru, že záver súdu prvej inštancie o tom, že takto dohodnutá úroková miera je v súlade s dobrými mravmi bol správny. Bolo zrejmé, že dohodnutá úroková miera presahuje viac ako trojnásobne priemernú úrokovú mieru v rozhodnom období, no s prihliadnutím na okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel a na zistenia súdu prvej inštancie pri porovnaní maximálnej prípustnej odplaty v spotrebiteľskej zmluve a dojednanej úrokovej miery, dohodnutá úroková miera medzi stranami v tejto výške nebola v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ ide o spôsob splácania pôžičky, dovolací súd poukázal na § 566 ods. 2 OZ, podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa započítava najprv plnenie na istinu a až potom na úroky, pričom toto poradie môže zmeniť len dlžník a nie veriteľ. Bolo tak nepochybné, že len dlžníkovi prináleží pri plnení dlhu určiť, ktorý dlh plní, resp. ktorú jeho časť. Ani v prípade, že dlžník výslovne neurčí, ktorú časť svojho dlhu plní, neprechádza právo určiť, či započítať plnenú peňažnú sumu na dlh v ľubovoľnom poradí. Z hľadiska zásad, na ktorých stoja občianskoprávne vzťahy (§ 1 ods. 1 a § 3 ods. 1 OZ) a ich povahy sa aj v súčasnej dobe dá vyvodiť to, že pri plnení peňažného dlhu sa plnenie má najprv započítať na istinu a až potom na úroky v prípade, ak dlžník neurčí inak. Právna úprava tak reaguje na situácie, keď priamo v zmluve si poskytovateľ služby (napr.

poskytovateľ pôžičky) priamo vymienil, že plnenie dlžníka sa bude najprv započítavať na úroky a až potom na istinu.

3. Rozsudok odvolacieho súdu napadli včas podaným dovolaním žalobcovia 1/, 2/, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/, čo dovolací súd posúdil podľa obsahu tohto podania (§ 124 CSP), že súdy im nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako aj zároveň že predmetná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Poukázali na skutočnosť, že prvoinštančný súd za účelom hodnotenia primeranosti úrokov 36 % vychádzal z Nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa do účinnosti zák. č. 129/2010 Z.z. stanovovala maximálna výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, teda na jednej strane uzatvára, že vzťah medzi žalobcami a žalovanými nemá charakter spotrebiteľského vzťahu, no súčasne popritom hodnotil dojednanú výšku úrokov v predmetnej Zmluve o pôžičke podľa právnych noriem regulujúcich spotrebiteľský vzťah. Vo vzťahu k otázke ustálenia výšky úrokovej miery v hodnote 36 % ročne ako súladnej s dobrými mravmi poukázali na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, a to konkrétne na rozsudok NS SR z 26. apríla 2012, č. k. 5 Cdo 26/2011 a zároveň aj na Uznesenie NS SR zo dňa 31. júla 2009, č. k. 1 M Cdo 1/2009, od ktorej rozhodovacej praxe sa podľa názoru žalobcov 1/, 2/ Krajský súd v Trenčíne a súčasne aj Okresný súd Trenčín odklonili, a ktorú otázku rozhoduje Najvyšší súd SR rozdielne. V rozsudku NS SR č. k. 5 Cdo 26/2011 Najvyšší súd okrem iného uviedol: „Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. V predmetnej veci žalobcovia už vo svojom odvolaní zo dňa 12. januára 2017 poukazovali na všeobecne akceptovaný a ustálený postup, ktorým sa hodnotí primeranosť výšky úrokov so zreteľom na úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú uplatňovanú bankami (nie nebankovými spoločnosťami), a zároveň, že žalovaný v danom prípade mal prostriedky na kompenzáciu návratnosti súkromných finančných zdrojov v podobe záložného práva k nehnuteľnosti, ktoré bolo zriadené Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam spolu so Zmluvou o pôžičke, s ktorou skutočnosťou sa Krajský súd v Trenčíne pri hodnotení celkových okolností úkonu nevysporiadal. V uznesení č. k. 1 M Cdo 1/2009 Najvyšší súd SR uvádza, že hoci maximálna výška úrokov pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Poukázali na to, že súdna prax zaujala stanovisko, že pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Súdy nezohľadnili všetky okolnosti úkonu, pohnútky ani účel, ktorý sledoval, predovšetkým poukázali na nejednotnosť posudzovania právneho vzťahu žalobcov a žalovaných, ďalej na skutočnosť, že dojednaný úrok predstavuje len odplatu za užívanie požičanej istiny a pôžička bola zabezpečená záložným právom. Poradie plnenia v zmluve nemenili, pričom nemali žiadnu možnosť predmetné dojednanie Zmluvy o pôžičke ovplyvniť, keďže bola žalovaným ako veriteľom vypracovaná jednostranne. Tiež namietali nesprávne právne posúdenie námietky, týkajúcej sa spôsobu splácania pôžičky, keď poradie plnenia v zmluve nemenili, pričom nemali žiadnu možnosť predmetné dojednanie Zmluvy o pôžičke ovplyvniť, keďže bola žalovaným ako veriteľom vypracovaná jednostranne. Súd sa vôbec nezaoberal tým, prečo je v zmluve dohodnuté plnenie najskôr úroku a až potom istiny. Navrhli, aby rozsudok odvolacieho súdu dovolací súd zrušil a vec vrátil na nové konanie.

4. Žalovaný navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobcovia 1/, 2/ vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a zároveň z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

8. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že žalobcovia 1/, 2/ vyvodzujú jeho prípustnosť z toho, že pokiaľ ide o hodnotenie primeranosti úrokov súdy vychádzali z Nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa do účinnosti zák. č. 129/2010 Z.z. stanovovala maximálna výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, teda na jednej strane uzavreli, že vzťah medzi žalobcami a žalovaným nemá charakter spotrebiteľského vzťahu, no súčasne popritom hodnotili dojednanú výšku úrokov v predmetnej Zmluve o pôžičke podľa právnych noriem regulujúcich spotrebiteľský vzťah. Poukázali na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, a to konkrétne na rozsudok NS SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011 a zároveň aj na Uznesenie NS SR z 31. júla 2009, sp. zn. 1 M Cdo 1/2009, od ktorej rozhodovacej praxe sa podľa názoru žalobcov súdy odklonili. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednávania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Poukázali na to, že súdna prax zaujala stanovisko, že pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Súdy nezohľadnili všetky okolnosti úkonu, pohnútky ani účel, ktorý sledoval, predovšetkým poukázali na nejednotnosť posudzovania právneho vzťahu žalobcov a žalovaných, ďalej na skutočnosť, že dojednaný úrok predstavuje len odplatu za užívanie požičanej istiny a pôžička bola zabezpečená záložným právom. Tiež namietali nesprávne právne posúdenie námietky, týkajúcej sa spôsobu splácania pôžičky, keď poradie plnenia v zmluve nemenili, pričom nemali žiadnu možnosť predmetné dojednanie Zmluvy o pôžičke ovplyvniť, keďže bola žalovaným ako veriteľom vypracovaná jednostranne. Súd sa vôbec nezaoberal tým, prečo je v zmluve dohodnuté plnenie najskôr úroku a až potom istiny.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP dovolanie prípustné podľa citovaného ustanovenia možno odôvodniť iba

tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

13. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená, a podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP aj uviesť, ako je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia.

14. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

15. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania žalobcov 1/, 2/ podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd uvádza, že znakmi vady zmätočnosti konania podľa tohto ustanovenia sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, to, ako súd viedol spor, znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 109/2018, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

18. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd konštatuje, že dovolatelia nekonkretizovali, v čom spočíval nesprávny procesný postup, ktorým súd znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

19. Dovolaním napádaný rozsudok podľa názoru dovolacieho súdu uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy a úvahy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V danom prípade ale odvolací súd aj vysvetlil ďalšie svoje úvahy, prečo považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne.

20. Ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

21. Dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je tiež nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993.

22. Aj z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) je potrebné konštatovať, že dovolateľom sa dostalo v konaniach pred súdmi oboch inštancií kontradiktórneho procesu. V rôznych štádiách súdneho konania mali možnosť (aj prostredníctvom právneho zástupcu) predkladať argumenty, ktoré považovali za relevantné pre svoj prípad, a boli aj verejne vypočutí pred súdmi oboch inštancií. Faktické a právne zdôvodnenia rozsudkov nižších súdov boli primerane obsiahle. Odvolací súd sa vysporiadal ako s faktami, tak aj s právnou argumentáciou súdov nižších inštancií, rovnako ako s návrhmi predloženými dovolateľom. Nebolo teda možné prísť k záveru, že by sa odvolací súd nezaoberal argumentmi dovolateľov (porovnaj *Bochan proti Ukraine*, č. 7577/02, § 84, 3. máj 2007).

23. Princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby strana v spore mala rozumnú možnosť prezentovať svoj prípad za rovnakých podmienok tak, aby nebola postavená do podstatne nevýhodnej situácie vo vzťahu k druhej strane sporu (*Kress proti Francúzsku*, 2001-VI, § 72, GCH, *Dombo Beheer proti Holandsku*, A 274 1993, 18 EHRR 213, § 33, AB proti Slovensku, 2003, *Fretté proti Francúzsku*, 2002-I., 38 EHRR 438).

24. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie v časti, v ktorej sa namieta existencia procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, keď nebolo preukázané, že by došlo k nesprávnemu procesnému postupu tým, že by nebolo zachované rovné postavenie strán, ako aj že súdy správne nevyhodnotili vykonané dôkazy, teda že by došlo k porušeniu práva dovolateľov na spravodlivý proces, treba odmietnuť ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP.

25. Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, tieto posudzoval dovolací súd tiež podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP). Dospel pritom k záveru, že dovolatelia nevymedzili právnu otázku spôsobom, aký má na mysli CSP, keď namietali nesprávne právne posúdenie námietky, týkajúcej sa spôsobu splácania pôžičky (viď bod 13 rozhodnutia).

26. Pokiaľ dovolatelia namietali výšku úrokovej miery, rovnako v dovolaní neformulovali kvalifikovane právnu otázku, ktorú má dovolací súd riešiť (bod 13 rozhodnutia). Avšak uviedli rozhodnutia, ktoré by týmto dôvodom mohli nasvedčovať.

27. Dovolatelia sa odvolávajú na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012 sp. zn. 5 Cdo 26/2011. V tomto konaní dovolací súd zamietol dovolanie žalobcov, ktorí sa domáhali v konaní o zaplatenie 48.841,10 eur aj zaplatenia úrokov vo výške 48 % a 60 % ročne, ktoré považoval v nepomere k hypotetickým úrokom vo výške 20 % až 29 %, ktoré pôžičky však peňažný ústav v materiálnej dobe neposkytoval. Poukázal na to, že úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny, pričom OZ a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Správne už odvolací súd uviedol, že podľa ustálenej súdnej judikatúry, ustanovenie § 3 ods. 1 OZ, patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade, sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade, či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, preto závisí v každom prípade na úvahe súdu. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni poskytnúť. V danom prípade však dohodnutá úroková miera presahovala až 5,5 násobne úrokovú mieru obvyklú.

28. V konaní pred Najvyšším súdom SR pod. sp. zn. 1 MCdo 1/2009 tento zrušil rozsudky krajského a okresného súdu, keď tieto nezisťovali, nezaoberali sa a neustálili, či obsah právneho úkonu, v ktorom je výška úrokov 60 % ročne, neodporuje dobrým mravom, aj keď sa účastníci právneho úkonu na výške úrokov dohodli. Za účelom určenia prípustnej miery úroku preto nariadil doplniť dokazovanie vyjadrením minimálne jedného peňažného ústavu k výške úrokovej miery poskytovanej v peňažných ústavoch, až potom o žalobe rozhodnúť. Uviedol, že hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená a musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom.

29. Odvolací súd vychádzal z toho, že vzťah medzi účastníkmi zo Zmluvy o pôžičke nebol vzťahom spotrebiteľským a nevzťahujú sa naň ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ani § 52 a nasl. OZ o ochrane spotrebiteľa a žalobcovia nepožiadajú ochranu, prináležiacu spotrebiteľom. Následne porovnaním zistil, že uzatvorená zmluva o pôžičke s dobou splatnosti 1 rok s úrokom 36 %, prevyšuje nariadením vlády akceptovateľnú hranicu o 1,5 % pri spotrebiteľských zmluvách, teda nemohol dospieť k záveru, že úrok 36 % na dobu 1 roka je neprimeraný, a preto rozporný s dobrými mravmi. Žalovaný je fyzická osoba, ktorá ako veriteľ poskytla pôžičku iným fyzickým osobám. Záviselo preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Poukázal na ustálenú súdnu prax, ktorá zaujala stanovisko, že pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku porovnal dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období. Vychádzal z údajov NBS, podľa ktorých priemerná úroková miera z úverov bola 10,80 %. Porovnaním predmetnej pôžičky so spotrebiteľským úverom a s maximálnou prípustnou odplatou pre spotrebiteľské úvery v rozhodnom období zistil, že maximálne akceptovaná výška odplaty bola 34,50 %, čo je len o 1,5 % menej ako dohodnutá úroková miera 36 %, a preto dospel k záveru, že takto dohodnutá úroková miera nie je v nesúlade s dobrými mravmi.

30. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o výšku úrokovej miery, odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), a tiež nejde o prípad, kedy by dovolací súd rozhodoval rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

31. Dovolací súd záverom zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dovolanie žalobcov 1/, 2/ odmietol, a to sčasti podľa § 447 písm. c/ CSP a sčasti podľa § 447 písm. f/ CSP.

32. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.